

สุภัตรา ชูชม (อายุ 49 ปี) ครูช่างศิลปหัตถกรรม ประจำปี พ.ศ.2562
กลุ่ม “บ้านเฮาเสาไห้” (BanHow SaoHai) ประเภท ผ้าทอไท-ยวน เสาไห้
ที่อยู่ : บ้านเฮาเสาไห้ เลขที่ 27/2 ม.1 ต.พระยาทอ อ.เสาไห้ จ.สระบุรี 18160
เบอร์ติดต่อ : 090 972 0520

• จุดเริ่มต้นและแรงบันดาลใจในการทำงาน

คุณสุภัตรา เป็นลูกหลานชาวไทยวน เสาไห้ จังหวัดสระบุรีเติบโตมาในชุมชนของชาวไทยวน ที่นิยมทอผ้าไว้ใช้เองในทุกครัวเรือน ด้วยความเป็นเด็กจึงยังไม่เล็งเห็นคุณค่าของผ้าทอโบราณ จึงตัดสินใจละทิ้งบ้านเกิด เพื่อออกไปศึกษาและทำงานอยู่ในกรุงเทพมหานครหลายปี

เมื่อได้กลับบ้านเกิด จังหวัดสระบุรีอีกครั้ง คุณสุภัตราได้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ของชาวไทยวนเสาไห้ จากที่เคยทอผ้าเป็นงานหลักกลับเหลือเพียงไม่กี่หลังคาเรือนที่ยังคงรักษาที่ทอผ้าและภูมิปัญญาอันทรงคุณค่านี้ไว้ ด้วยเหตุนี้คุณสุภัตราจึงเกิดความกลัวว่าผ้าทอของชาวไทยวน เสาไห้ จังหวัดสระบุรีจะเลือนหายไปตามกาลเวลา จึงเป็นจุดริเริ่มให้ริ้วฟ้าการทอผ้าจากโบราณนี้ขึ้นอีกครั้ง คุณสุภัตราจึงถือเป็นหนึ่งในแกนนำผู้ฟื้นฟูกรรมวิธีการทอผ้าขึ้นตีนจกไทยวน เสาไห้ ที่หายไปกว่า 150 ปี ให้กลับมามีชีวิตอีกครั้ง

• เอกลักษณ์ และกรรมวิธีการผลิตผลงาน

เอกลักษณ์ที่โดดเด่นของผ้าขึ้นตีนจกไทยวนฝีมือคุณสุภัตรา อยู่ที่เทคนิคการสร้างสรรค์ลวดลายลงบนผืนผ้าด้วยการจกที่ถือเป็นเอกลักษณ์สะท้อนถึงภูมิปัญญาดั้งเดิมของชาวไทยวน เสาไห้ จังหวัดสระบุรี ที่นิยมสร้างลวดลายตามคติความเชื่อ ประเพณีและวัฒนธรรม เช่น ผ้าจกลายเชียงแสนน้อย ที่มีลวดลายหลักเป็นรูป “เขาพระสุเมรุ” (สถานที่หลังความตายของมนุษย์) ลายประกอบ คือ ลายขออึ้ง เปรียบกับมหานทีที่จะต้องข้ามไปให้ถึงเขาพระสุเมรุ อีกทั้งคุณสุภัตรา ยังริ้วฟ้าการทำ “ถงยาม” หรือ “ถุงยาม” เอกลักษณ์อีกอย่างหนึ่งของชาวไทยวน ด้วยลวดลาย “ขอประแจ” ที่สื่อถึงการอวยพรให้สามารถแก้ไขปัญหามาได้ราบรื่นด้วยดี นิยมทำประดับพู่ห้อยบริเวณปลายถุงยามเพื่อความสวยงาม และนิยมย้อมสียามด้วยสีดำ สีครามหรือสีน้ำตาล เพื่อป้องกันการสกปรกได้ง่ายเมื่อยามใช้งาน

กลุ่ม “บ้านเฮาเสาไห้” (BANHOW SAOHAI)

แนวคิดในการพัฒนา : การทำให้ผ้าทอยกดอกสี
ตะกอกที่ไม่เคยนำมาใช้ทำเสื้อผ้าเลย ให้กลายเป็น
เสื้อผ้าที่ทันสมัย น่ายุค เน้นรูปแบบการตัดเย็บที่
เรียบง่าย สวมใส่สบาย แต่ยังคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ด้าน
สีสันทันทีสไตลของผ้าทอแบบเดิม

“เอกลักษณ์ผ้าทอของชาวไทยวน เสาไห้ อยู่ที่
รูปลักษณะของผ้าเข้ดน้ำหมากแบบโบราณ ที่มีสีสัน
ฉูดฉาด ดูล้ำสมัย แต่เมื่อได้รับโอกาสในการพัฒนา
ทางด้านรูปแบบและความรู้ในการจัดวางลายผ้า
และสีสันแบบใหม่ให้สอดคล้องกับแฟชั่นในยุค
ปัจจุบัน โดยยังคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ผ้าเข้ดน้ำหมาก
แบบดั้งเดิม ถือเป็นการทำงานที่ต่อยอดความฝันของคนใน
ชุมชนที่ต้องการจะเผยแพร่ผ้าโบราณนี้ให้เป็นที่รู้จัก
สร้างเอกลักษณ์ให้กับผลิตภัณฑ์ของกลุ่มบ้านเฮา
เสาไห้ ได้อย่างชัดเจนมากขึ้น”

